

PREHOD V 2012 NE PRINAŠA VEČJIH SPREMEMB

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

14

Skupno domače trošenje je novembra precej zaostalo za oktobrom, vendar je bolj dolgoročna dinamika porasla, rast impulznega trenda pa je bila največja v zadnjih dvanajstih mesecih. Kljub krepitvi bolj dolgoročne dinamike trošenje prebivalstva pa trošenje za trajne dobrine ostaja za desetino manjše kot na začetku krize, izvozno povpraševanje pa se je konec leta povsem umirilo. Obratov letos ni pričakovati, saj se pešanje pričakovanega domačega povpraševanja po trajnih dobrinah in tujega povpraševanja nadaljuje; dinamika v EU pa je podobna. Decembrska blagovna menjava je bila izrazito slaba: manjša kot v predhodnih mesecih, njen saldo pa bolj negativen. Visoka medletna rast je proti konca leta hitro usihala, a je skupni izvoz v celem lanskem letu vseeno prvič presegel mejo 20 milijard €. Primanjkljaj se je lani ponovno nekoliko povečal, primanjkljaj z Nemčijo pa se je spremenil v četrt milijardni presežek, pomen Nemčije v slovenskem izvozu se je vrnil na raven pred sedmimi leti. Pesimizem se je okrepil; najbolj zaradi padca zaupanja v trgovini na drobno, ki jo tareta premajhno povpraševanje in prevelika konkurenca. Zaupanje v predelovalni dejavnosti je ostalo malone nespremenjeno; boljše rezultate preprečuje nezadostno domače povpraševanje, zaupanje v storitvenih dejavnostih se je nekoliko zmanjšalo. Spet je upadlo zaupanje v gradbeništvu, ki ga tareta premajhno povpraševanje in prevelika konkurenca. Splošna gospodarska klima v EU27 se je v januarju le nekoliko otoplila.

Industrijska produkcija se je decembra malenkostno znižala, obrati gor ali dol so kratkotrajni in ne posebno veliki, mrtvilo se nadaljuje. Podobno je v EU, kjer je proizvodnja padla v dvanajstih zrasla pa v enajstih državah s podatki; še nekoliko slabše je v evro območju. Krčenje v gradbeništvu se spet krepi, tudi impulzni trend ne kaže dobro. Turizem je lani cvetel, a impulzni trend kaže na nekoliko skromnejše rezultate. Zmanjševanje aktivnosti v večini transportnih dejavnosti se nadaljuje; izjema ostaja pomorski transport. Število iskalcev zaposlitve se je v januarju precej povečalo, a vsaj deloma gre za običajno sezonsko povečanje. Brezposelnost se povečuje tudi v EU, kjer stopnja brezposelnosti ostaja pri desetih odstotkih, v evro območju pa je še nekoliko višja.

Počasno umirjanje cen se bo najbrž nadaljevalo; januarski padec je bil predvsem sezonski. Razlike med rastjo cen blaga in storitev so bile velike; prve navzdol potisnile decembrske razprodaje, konec akcijskih prodaj pa je botroval januarskim podražitvam. Cenovna pričakovanja kažejo na nadaljevanje počasnega umirjanja rasti cen. Cene surovin se še naprej umirjajo, do sredine februarja so v evrih padle za 0.3%, pred letom dni so bile

celo za 17% višje. Rast plač se še naprej umirja; velik decembrski padec je sicer sezonske narave, a gre tudi za trendno umirjanje. Povprečne plače v 2011 so bile le za 2 odstotka višje kot leto prej, kar je najnižje medletno povečanje. Razlike med sektorji se zmanjšujejo; v nekaj sektorjih so bile povprečne plače lani celo absolutno nižje kot leto prej, znižanja pa niso bile velika.

Neurejeni podatki zamegljujejo dinamiko javnofinančnih prihodkov. Po skoku v decembru so bili sicer javnofinančni prihodki v povprečju zadnjega četrtertletja 2011 ponovno na »normalni« trajektoriji, za približno deset odstotkov večji kot v tretjem četrtertletju in za slaba dva odstotka nižji kot leto prej, januarski pa so približno ustrezali tej trajektoriji in bili malo višji kot v januarju 2011. Tudi trendna dinamika je bila pozitivna in visoka, vendar je zaradi velikih prelomov v podatkovnih serijah ocena smeri vprašljiva - vsaj manj točna kot običajno. Neposredni davki in ostali prihodki so v januarju precej zaostali za povprečjem zadnjega četrtertletja 2011, a so navkljub temu bolj dolgoročno porasli, kar pa gre v večji meri pripisati administrativnim spremembam kot dogajanjem v gospodarstvu. Januarski podatki o prispevkih so prvi kolikor toliko zanesljiv kazalec zadovoljive dinamike. Bolj dolgoročna dinamika davka na dodano vrednost je negotova. DDV se je januarja močno povečal, vendar so premiki v plačilih med meseci preveliki za potrditev trendov; dinamika bolj stabilnih prihodkov od DDV na uvoz vendarle kaže, da je zadovoljiva. Trošarine so bile v januarju praktično enake lanskim.

Krediti prebivalstvu in podjetjem se še naprej zmanjšujejo, padanje se je decembra močno pospešilo. Dodaten pospešek padanju je dal nakup zakladnih menic, ki bi ga banke mogle financirati s ponudbo triletnega denarja ECB, a so ga z zmanjšanjem kreditov podjetjem in prebivalstvu; nakup zakladnih menic je za banke mnogo bolj privlačen od kreditov podjetjem in prebivalstvu. Razlika v dolgoročni rasti kreditov med Slovenijo in evro območjem se še povečuje, zaostritev zahtev EBA pa bo poslabševanje kreditnega napajanja pospešilo tudi v evro območju, zato se relativno zaostajanje Slovenije ne bo več povečevalo. Zaradi naložb v državne papirje in transakcij s tujino so depoziti podjetij in prebivalstva navkljub pešanju ustreznih kreditov porasli, a premalo, da bi zadržali poslabševanje bolj dolgoročne dinamike.

Primanjkljaj v decembru kviri plačilno bilanco za 2011; izredno velika statistična napaka, preko pol milijarde evrov, pa onemogoča trdnejše zaključke o plačilnobilanci uspešnosti v 2011. Po decembrskem primanjkljaju je celoletni saldo postal negativen; večji presežek v storitvah in dobro črpanje transferov s strani države nista odtehtala sicer skromnega blagovnega primanjkljaja in velikega odliva oziroma primanjkljaja v dohodkih faktorjev. Kapital prihaja prek neposrednih in naložb v vrednostne papirje; saj tuje naložbe v Sloveniji rasejo, naše v tujini pa so povsem usahnile. Vračanje dolgov povečuje odliv kapitala. Neto dolg Slovenije do tujine se počasi zmanjšuje predvsem zaradi večjega padca bruto zunanjega dolga in manjšega padca terjatev do tujine.

THE PASSAGE TO 2012 DOES NOT BRING CHANGES

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

16

Total domestic demand in November lagged considerably behind October; the longer run dynamics nevertheless increased with the growth of impulse trend being the fastest in twelve months. Despite strengthened long run dynamics of consumers demand the demand for durable goods remains ten percent lower than it was before the crisis, and export demand calmed entirely. One can therefore not expect substantial changes in 2012, as the expected domestic demand for durable goods and foreign demand continue shrinking with similar dynamics in EU. Foreign trade in December was bad; with the amount smaller and the balance more negative than in previous months. High yearly growth was rapidly decreasing towards the end of the year; the exports in 2011 nevertheless for the first time exceeded 20 billions €. Trade deficit increased slightly compared to 2010, the deficit with Germany turned to a surplus of a quarter of billion €; the role of Germany in Slovenian export returned to what it was seven years ago. Pessimism strengthened, mostly due to considerable drop of confidence in retail trade, blaming low demand and strong competition. The confidence in manufacturing remained practically unaltered; the results are hindered by insufficient domestic demand; the confidence in services decreased slightly. The confidence in construction was hampered with low demand and strong competition. In EU27, general economic climate warmed slightly.

Industrial production decreased slightly, the ups and downs are short lived and relatively small, a kind of lethargy thus continued in December. The situation in EU27 is similar; production increased in eleven and decreased in twelve of the reporting countries, the situation within the euro area is even worse. The shrinking in construction continued; its impulse trend does not foretell changes. Tourism was flourishing in 2011, though impulse trend indicates that more modest results can be expected. The shrinkage of economic activity in majority of transportation sectors continued; maritime transportation being an exception. The number of job seekers increased in January considerably, partly due to a normal seasonal rise. Unemployment rate is increasing in the EU as well, with the rate staying close to ten percent; it is even higher in the euro zone.

Slow decline in the speed of inflation will most likely continue; the drop in January was predominantly seasonal. The differences between the dynamics of prices of goods and prices of services were large; the former were brought down by sales in December and the end of sales contributed to price increases in January. Price expectations indicate slow continuation

of price changes. Raw material prices continue to calm; by mid February they decreased for 0.3% and they were 17 percent lower than a year ago. Growth of wages continue to descend; though a large drop in December is seasonal, one can consider the descend rather permanent. Average wage in 2011 was only 2 percent higher than in 2010 which is the lowest yearly growth of wages. The differences among sectors diminish; in some sectors average wages in 2011 were absolutely lower than in 2010; but the decreases were small.

Available data do not provide for a respectable picture of public sector revenues. Following the jump in December, public sector revenues in the last quarter of 2011 returned to the “normal” trajectory, approximately 10 percent higher than in the third quarter and two percent lower than in the fourth quarter of 2010. The data in January fit well into the trajectory; the revenues were slightly higher than in January 2011. The trend dynamics was positive and strong, but it is questionable due to large breaks in the data series. Direct taxes and other public revenues lagged considerably behind the average in the last quarter; the longer run dynamics nevertheless increased which was more caused by some administrative changes than by the development in the economy. The data on social contributions in January provide for the first relatively solid indicator of good dynamic development. Longer run dynamics of VAT is uncertain. Though VAT revenues increased considerably in January, enormous alterations in the timings of the tax payments preclude determination of the trends. Much more stable revenues of VAT on imports nevertheless indicate that the dynamics is relatively good. Revenues of excise taxes were practically equal to the corresponding revenues a year ago.

17

Credits to households and non financial business continued decreasing; the drop strengthened considerably in December; it was additionally pushed by the issue of government bonds. While the banks could finance it with supply of money by ECB, they did that by lowering the credits to households and business sector; the purchase of government bonds being much more attractive than crediting households and non-financial companies. The difference in the longer run dynamics of credits between Slovenia and euro zone will most likely disappear; the hardening of the requests by EBA will worsen credit activity in the euro zone and the lagging of Slovenia will therefore disappear. Due to purchases of government bonds and foreign transactions deposits increased slightly despite decreasing credits; but not enough to prevent worsening of the long run dynamics.

The current account deficit in December destroyed yearly results while large statistical error of over 500 millions € prevent firmer conclusions on successfulness on the balance of payment in 2011. Following the deficit in December, yearly balance became negative: larger surplus in services and successful drawing of transfers by the state did not outweigh rather modest trade deficit and much larger deficit on the income account. Capital enters through direct investments; foreign direct investments to Slovenia grew, while ours abroad disappeared; repayment of debts increases the outflow of capital. Net foreign debt of Slovenia decreases slowly due mainly to greater drop of gross domestic debt and smaller drop of financial assets abroad.

AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

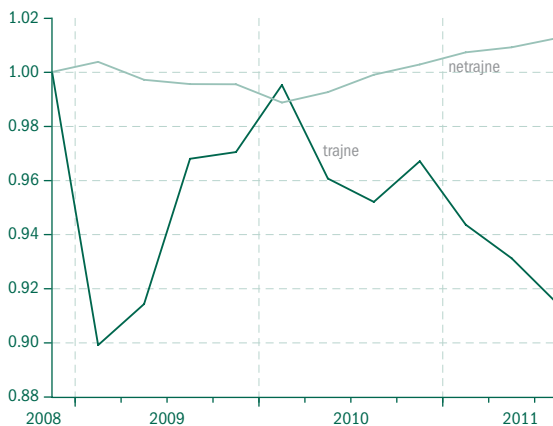
1. Pešanje pričakovanega povpraševanja se nadaljuje

Skupno domače trošenje je novembra precej zaostalo za oktobrom, vendar je zaradi šibke novembrske sezone bolj dolgoročna dinamika vseeno porasla (medletna stopnja se je po februarju prvokrat opazno dvignila nad 0, na 1.8%), rast impulznega trenda se je celo močno povečala in bila največja v zadnjih dvanajstih mesecih.

18

Edina komponenta domačega trošenja, ki v zadnjih mesecih sistematično potiska navzgor njegovo trendno rast, je trošenje prebivalstva. Šibka sezona je sicer novembrsko trošenje prebivalstva potisnila navzdol, vendar se je bolj dolgoročna dinamika še okrepila. Medletna stopnja rasti trošenja prebivalstva je porasla na 4.6%, rast impulznega trenda pa je bila še znatno močnejša. Tudi dinamika investicij v osnovna sredstva se je novembra opazno okrepila, saj so tekoče vrednosti investicij porasle za 2.2%, bolj dolgoročna dinamika pa se je opazno izboljšala, medletna stopnja rasti je z okoli -11% v prehodnih petih mesecih porasla na -3%, rast impulznega trenda pa je postala celo pozitivna. Materialni izdatki države so novembra sicer porasli, vendar je bolj dolgoročna dinamika še bolj opešala (v medletnih primerjavah se je trošenje države za blago in storitve zmanjšalo za skoraj 6%).

Trošenje prebivalstva za trajne in netrajne dobrine

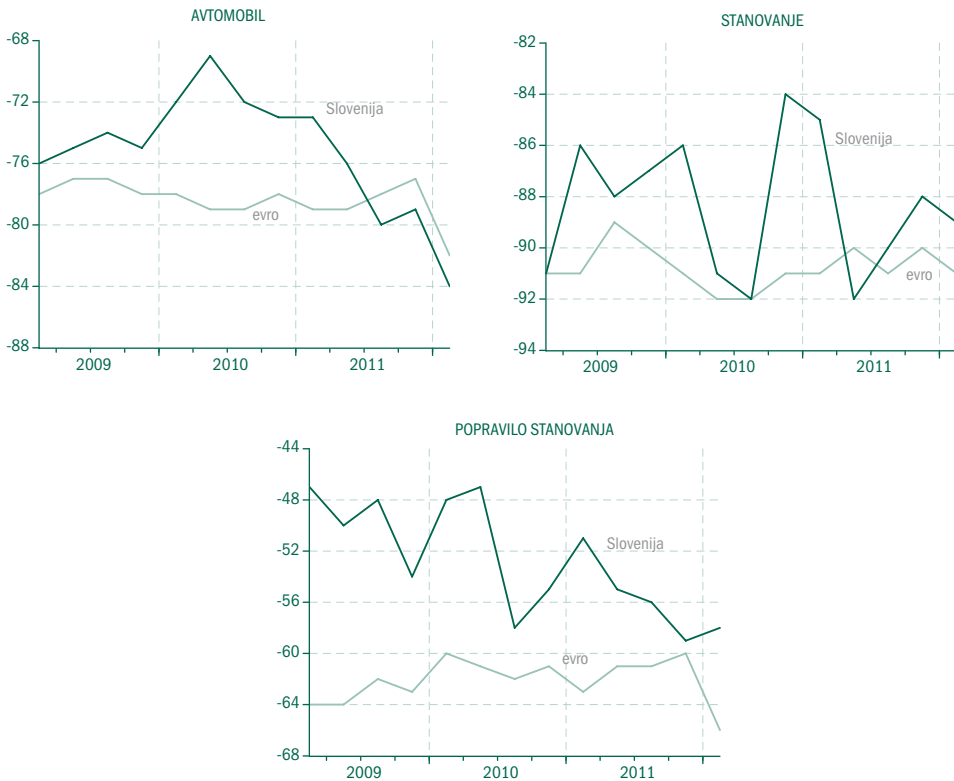
Vir: SURS; lastni izračuni

Opomba: Realno trošenje gospodinjstev za trajne in netrajne dobrine; raven 2008/IV=1

Navkljub opazni krepitvi bolj dolgoročne dinamike trošenja prebivalstva, se lahko vzdržen obrat v trošenju prebivalstva pričakuje šele, ko bo začelo naraščati tudi trošenje za trajne dobrine. Kot kaže slika (glej tudi Gospodarska Gibanja november 2011), do obrata v trošenju za trajne dobrine še ni prišlo, saj se je konec tretjega četrtletja 2011 trošenje prebivalstva

za trajne dobrine še zmanjševalo in bilo skoraj za 9% nižje kot na začetku krize. Tudi v letošnjem letu so majhne možnosti za obrat v trošenju za trajne dobrine, vsaj če sodimo po pričakovanih gospodinjstev. Na slikah je prikazano pričakovano trošenje za trajne dobrine (avto, stanovanje in popravilo stanovanja-hiše) v Sloveniji in evro območju. Prikazan je saldo gospodinjstev, ki ima namen povečati ustrezno trošenje, v odstotkih celotnega vzorca (anketiranih) gospodinjstev.

Pričakovano trošenje za trajne dobrine

Vir: DG ECFIN; lastni izračuni

Opomba: Saldo gospodinjstev, ki imajo namen trošiti za trajno dobrino; v odstotkih vseh gospodinjstev

Na dlani je, da letos obrata v trošenju za trajne dobrine ni pričakovati, saj se trendi, ki so se pričeli v sredi leta 2010 (ko je začela pešati rast kreditov podjetjem in prebivalstvu) nadaljujejo. Zadnja anketa, ki je bila narejena na začetku letošnjega leta, kaže, da se je nenadoma opazno poslabšalo tudi pričakovano trošenje za trajne dobrine v evro območju, ki se je sicer po začetku 2010 počasi krepilo. Do spremembe v evro območju je prišlo

po obratu v dinamiki kreditov, ki jo je sprožila zaostritev zahtev krovnega evropskega regulatorja bank EBA.

Izvozno povpraševanje se je konec leta 2011 precej umirilo. Sezonsko izvoz decembra sicer pade, vendar je bilo pešanje izvoznega povpraševanja decembra 2011 še močnejše. Medletna stopnja se je praktično razpolovila (padla je na 4.5%), čeprav je dinamika impulznega trenda ostala močna, na letni ravni 9%. V celotnem zadnjem četrtletju je bolj dolgoročna dinamika izvoznega povpraševanja padla na najnižjo raven v letu 2011 in ponovno zaostala za EU (v drugem in tretjem četrtletju je bila bolj dolgoročna dinamika izvoznega povpraševanja v Sloveniji močnejša).

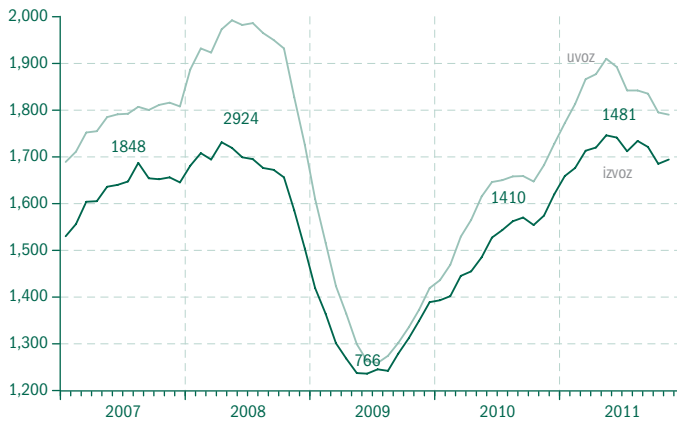
20

Pešanje pričakovanega povpraševanja se nadaljuje. Izvozno povpraševanje je bilo tudi januarja 2012 nižje od dolgoletnega povprečja in se je še zmanjševalo, padanje je bilo v EU celo hitrejše kot v Sloveniji. Pričakovano trošenje prebivalstva za blago še naprej niha okoli dolgoletnega povprečja, medtem ko je krčenje pričakovanega povpraševanje po storitvah vse bolj izrazito. Dinamika v EU je podobna. Tudi pričakovani obseg investicij (v predelovalni dejavnosti) se še naprej zmanjšuje. Naraščajo le pričakovanja v gradbeništvu, torej pričakovano trošenje gradbenih storitev, že več kot polovica anketiranih podjetij pričakuje povečanje skupnih naročil v naslednjih treh mesecih!

2. Izrazit padec blagovne menjave in povečanje primanjkljaja v decembru

Decembrska blagovna menjava je bila izrazito slaba: po obsegu je manjša kot v predhodnih mesecih, njen saldo pa je bolj negativen. V celotnem lanskem letu pa je kljub temu skupni izvoz prvič presegel mejo 20 milijard €. Relativno visoka medletna rast preko 10% je proti konca leta izrazito usihala. Letni blagovni primanjkljaj se je po absolutni velikosti približal kritičnim vrednostim iz časa največjega predkriznega zadolževanja Slovenije v letih 2004-2008.

Trgovinska menjava
milijoni evrov, desezonirana

Vir podatkov: SURS

21

Decembra 2011 je bil skupni izvoz 1540 milijonov €, kar je le še 4.5% več kot decembra 2010, skupni uvoz pa 11757 milijonov € (2.1% več), kar pomeni blagovni primanjkljaj 216 milijonov € oziroma 87.7% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je bila odprema blaga v članice EU 1066 milijonov € (5.1% več kot v enakem mesecu 2010), prejem blaga iz EU 1373 milijonov € (medletno decembrsko povečanje za 2.9%), kar pomeni primanjkljaj 307 milijonov € oziroma 77.6% pokritje uvoza z izvozom. V menjavi z nečlanicami EU je bil decembra 2011 izvoz 474 milijonov € (3.1% medletno povečanje), uvoz 384 milijonov € (0.8% padec), kar pomeni presežek 90 milijonov € oziroma 123.4% pokritje uvoza z izvozom.

V celotnem letu 2011 je bil po začasnih podatkih SURS celotni izvoz 20461 milijonov € (12.2% več kot v 2010), celotni uvoz 22110 milijonov € (11.2% več kot v 2010), kar pomeni primanjkljaj 1648 milijonov € oziroma 92.5% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je znašala odprema blaga v EU 14810 milijonov € (13.3% več kot leto prej), prejem blaga iz EU 17192 milijonov € (11.6% več kot v 2010), kar da primanjkljaj 2382 milijonov € oziroma 86.1% pokritje uvoza z izvozom. Izvoz blaga v nečlanice EU je v 2011 znašal 5650 milijonov € (9.3% več kot leto prej), uvoz iz nečlanic EU 4919 milijonov € (porast 9.8%), kar pomeni presežek 731 milijonov € oziroma 114.9% pokritje uvoza z izvozom.

Blagovna menjava v 2011 in v zadnjih 11 letih (milijoni €, %)

Leto	saldo	Izvoz/uvoz	Izvoz/BDP	Saldo z Nemčijo	Delež izvoza v Nemčijo
	milijoni €	%	%	milijoni €	%
2000	-1500	86.4	46.3	196	M 27.1
2001	-1000	91.2	46.0	247	26.2
2002	m -610	M 94.7	45.7	237	24.8
2003	-950	92.2	m 44.5	24	23.1
2004	-1340	90.4	47.8	-112	21.6
2005	-1400	91.1	51.0	-301	19.9
2006	-1550	91.5	54.0	-448	19.7
2007	-1850	91.3	M 56.1	-525	m 18.8
2008	M -2960	m 87.1	52.9	m -574	19.0
2009	m -770	M 95.4	45.3	30	19.8
2010	-1250	93.6	51.5	-50	19.8
2011	-1640	92.5	M 57.2	M 257*	M 21.6*

* podatki za 11 mesecev 2011

Saldo skupne blagovne bilance kaže velike primanjkljaje (življenje na tuj račun) v pred-kriznem razdobju 2004-2008, padec primanjkljaja v kritičnem letu 2009 (ko je bila pokritost uvoza z izvozom največja v obravnavanem razdobju, čeprav še manjša kot v prvih letih po osamosvojitvi) in neželeno ponovno rast primanjkljaja (ter padec pokritja uvoza z izvozom) v nadaljnjem recesijskem obdobju 2010-2011. Delež izvoza kot oblike končne uporabe BDP in vodilnega spodbujevalca rasti je bil največji v 2011, pred tem je bil velik v 2007, sicer pa se je izrazito dvignil z vstopom Slovenije v EU (večji pozitivni učinek lažjega vstopa na EU trge, kot rast ovir v izvozu na druge trge).

V trgovanju z Nemčijo je Slovenija dosegala presežke do pred-krizne gospodarske evforije (in vstopa v EU), potem je bil v 2004-2008 primanjkljaj (tudi uvoz luksuza, na primer dragih avtomobilov v času napihovanja balona), v 2009-2010 je bil saldo skoraj izravnal, v 2011 pa Slovenija spet dosega presežek. Izvoz v Nemčijo je bil v 2011 večji spodbujevalec rasti, ker druge oblike končne uporabe BDP stagnirajo ali celo padajo. Delež izvoza v Nemčijo (kot ključno izvozno področje in lokomotivo EU gospodarske rasti) v celotnem izvozu se je v času vstopa Slovenije v EU zmanjševal vse do 2007, ko je padel na zgolj 17.7%, v času gospodarske krize pa se znova povečuje, tako da se je vrnil na raven pred vstopom v EU. Slovensko gospodarstvo se torej v recesijskih časih zadnjih let ponovno vse bolj naslanja na izvoz v Nemčijo kot lokomotivo gospodarske rasti. Vprašanje je, koliko bo to pomagalo slovenski gospodarski rasti letos, ko Nemci napovedujejo praktično stagnacijo v gospodarske aktivnosti.

3. Rahlo povečanje pesimizma

Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi se je kazalnik te v januarju 2012 znižal za 2 odstotni točki glede na predhodni mesec, od januarja lani je nižji za 5, hkrati pa je za 11 odstotnih točk nižji od dolgoletnega povprečja. Na znižanje vrednosti tega kazalnika je vplivalo predvsem znižanje zaupanja v trgovini na drobno in storitvenih dejavnostih.

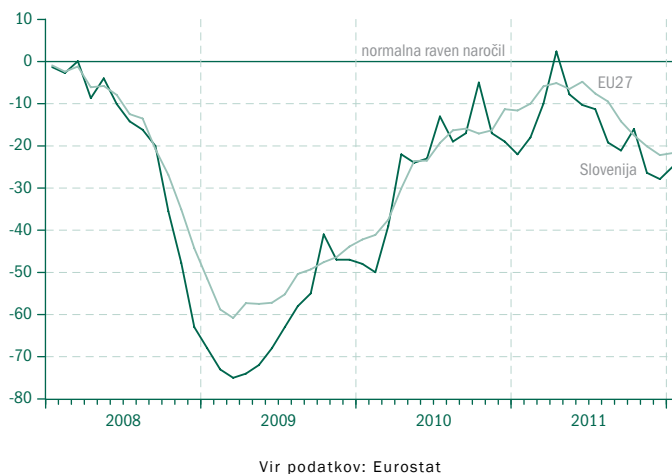
Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila januarja 2012 za 2 odstotni točki višja kot predhodni mesec, glede na januar lani je bila njegova vrednost nižja za 6 odstotnih točk, glede na dolgoletno povprečje pa je bila za odstotno točko višja. Pričakovanja za naslednje tri mesece so se rahlo poslabšala. V januarju 2012 se je glede na pretekli mesec najbolj zvišala vrednost kazalnika izvozna naročila, glavni omejitveni dejavnik v proizvodnji pa je bilo najpogosteje navedeno nezadostno domače povpraševanje; s to težavo se je srečevalo 47% podjetij, nezadostno tuje povpraševanje je pestilo 40% podjetij, negotove gospodarske razmere 36% podjetij, približno četrtino podjetij pa neporavnane obveznosti iz poslovanja ter finančne težave.

Klima se je nekoliko ohladila v storitvenih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v januarju 2012 za 2 odstotni točki nižja kot predhodni mesec, v primerjavi z januarjem lanskega leta je bila njegova vrednost nižja za 11 odstotnih točk in prav tako nižja od dolgoletnega povprečja in sicer za 28 odstotnih točk.

Pesimizem se je po anketah SURS-a razširil v trgovini na drobno, saj se je vrednost kazalnika zaupanja v tej dejavnosti januarja 2012 znižala za 17 odstotnih točk glede na predhodni mesec, glede na januar lani pa je bil kazalnik za odstotno točko višji. V januarju 2012 je bil delež podjetij v sektorju, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, 45%, kar 48% podjetij pa je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi.

Zaupanje v gradbeništvu je se je rahlo znižalo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v januarju 2012 v primerjavi s predhodnim mesecem za odstotno točko nižja, v primerjavi z lanskim januarjem je bila višja za 13 odstotnih točk, hkrati pa je bila za 27 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Pričakovanja za naslednje mesece so nekoliko manj ugodna. Glavni omejitveni dejavnik v gradbeništvu v januarju letos je bil nezadostno povpraševanje (58% gradbenih podjetij), za slabo polovico gradbenih podjetij pa velika konkurenca v panogi.

Naročila v predelovalni dejavnosti

Splošna gospodarska klima v EU27 se je v prvem letošnjem mesecu le nekoliko otoplila. Po podatkih Eurostata se je v januarju 2012 kazalnik naročil v predelovalni dejavnosti glede na mesec poprej zvišal za pol odstotne točke, glede na januar lani pa je nižji za slabih 10 odstotnih točk. Prav tako kot pri nas so se v letošnjem januarju glede na mesec prej znižala pričakovanja v trgovini na drobno in sicer za slabih 7 odstotnih točk, pričakovana naročila v gradbeništvu pa so se v primerjavi z lanskim januarjem zvišala za 4,8 odstotne točke. Splošni poslovni optimizem se je v januarju v celotni sedemindvajseterici zvišal in sicer za slabih 5 odstotnih točk.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija v decembru lani nižja

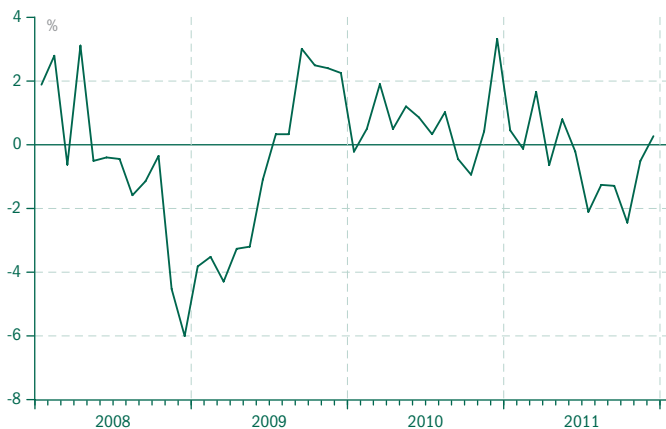
Industrijska produkcija se je malenkostno znižala. Po podatkih SURS-a je bila v decembru lani sicer za slabega pol odstotka višja kot mesec prej, a hkrati za 3% nižja kot v decembru 2010, produkcija v dvanajstih mesecih lanskega leta pa je bila dobre 3% višja kot v enakem obdobju predlani. Zadnji podatki za impulzni trend kažejo, da se je v decembru industrijska produkcija povečevala po stopnji 0,19% mesečno. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v decembru v povprečju le za malenkost manjše kot v novembru.

Dejavnost rudarstva se je v decembru zmanjšala za 3% glede na november, v primerjavi z decembrom 2010 pa se je rudarstvo zmanjšalo za 15%. V dvanajstih mesecih lanskega leta je bila dejavnost rudarstva za 8% nižja kot v enakem obdobju predlanskega leta.

Aktivnost v predelovalnih dejavnostih se je glede na mesec poprej v decembru lani povečala za dober odstotek, glede na december 2010 pa so se predelovalne dejavnosti skrčile za 2%. Dejavnost v predelovalni industriji se je dvanajstih mesecih lanskega leta glede na enako obdobje predlani povečala in sicer za 3,2%. Impulzni trend za mesec december kaže, da se je produkcija v predelovalnih dejavnostih povečevala po 0,27% mesečno.

Tekoča dinamika predelovalne dejavnosti
(impulzni trend)

25

Vir podatkov: SURS, lasni izračuni

V lanskem decembru se je aktivnost sektorja oskrba z elektriko, plinom in vodo glede na predhodni mesec skrčila za slabih 7 odstotkov, glede na december 2010 pa je bila produkcija tega sektorja manjša za 7,8%.

Produkcija v lanskem decembru v primerjavi s predhodnim mesecem je bila za 0,4% nižja v proizvodnji proizvodov za vmesno porabo in za 0,8% nižja v proizvodnji proizvodov za široko porabo, prav tako je bila manjša proizvodnja proizvodov za investicije in sicer za odstotek.

Podatki Eurostata kažejo, da je v decembru 2011 glede na november industrijska produkcija upadla za 0,6% v EU27, na območju evra pa za 1,1%. Glede na december 2010 leto pa je v lanskem decembru industrijska produkcija v EU27 padla za 0,9%, na območju evra pa za 2%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija

v decembru glede na mesec poprej padla v dvanajstih, zrasla pa v enajstih državah in sicer največ na Danskem (3,3%), Finskem (2,6%) in na Irskem (2,5%). Največji upad industrijske produkcije so imeli na Malti (-2,9%), v Nemčiji (-2,7%) ter v Latviji in Grčiji (-2,4%).

5. Krčenje v gradbeništvu se spet nadaljuje, turizem pa cveti

26

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del, opravljenih v decembru 2011, za dobrih 8% nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v novembru. Vrednost opravljenih gradbenih del se je v lanskem decembru v primerjavi z decembrom 2010 zmanjšala za skoraj 22% Impulzni trend opravljenih gradbenih ur kaže, da je v decembru lanskega leta sektor gradbeništva upadel z mesečno stopnjo rasti -0.21%.

Število turističnih prenočitev je v novembru 2011 precej naraslo. Tako je bilo v enajstem mesecu 2011 skupno število prenočitev za 7% več kot v enakem mesecu leta 2010, hkrati pa obdelava podatkov kaže, da se je skupno število prenočitev v novembru 2011 zmanjševalo po 0,04%. Pri tem je najbolj naraslo domače turistično povpraševanje, saj se je v novembru število turističnih prenočitev domačih gostov povečalo za 8,6% glede na november 2010, hkrati pa tudi impulzni trend prenočitev domačih gostov v novembru kaže pozitivno rast po stopnji 1,91%. Slovenski turizem so v novembru 2011 razveseljevali tudi tuji gosti, saj se je število prenočitev le-teh glede na enak mesec v letu 2010 povečalo za 5,2%, a se je navzdol obrnil impulzni trend in v predzadnjem mesecu lani dosegel vrednost -1,42%.

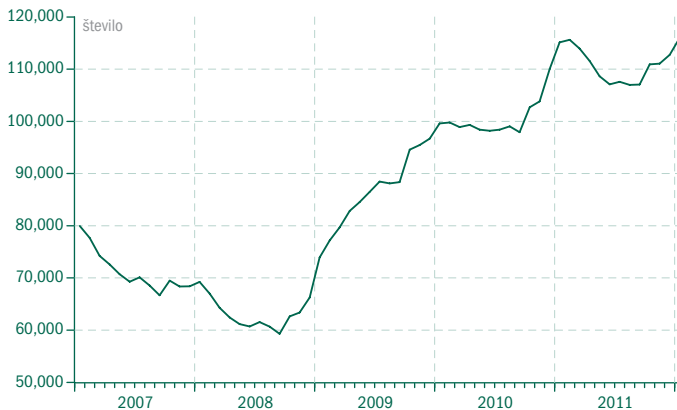
Podatki SURS-a o transportu za december 2011 kažejo, da je bilo v javnem cestnem prevozu prepeljanih za 9,5 odstotkov, v zračnem prevozu pa za dobrih 16 odstotkov manj potnikov kot v decembru 2010, število opravljenih potniških kilometrov je bilo v javnem cestnem prevozu za 2,3% manjše, v zračnem prevozu pa za dobro petino. V cestnem mestnem prevozu je bilo decembra lani prepeljanih za dobro osmino manj potnikov kot v istem mesecu 2010. Potniški promet na brniškem letališču se je v lanskem decembru glede na december predlani zmanjšal za skoraj desetino. V pomorskem prevozu je bilo v decembru lani prepeljanega za skoraj 7% več blaga, opravljenih tonskih kilometrov je bilo za slabe štiri odstotke več kot decembra predlani. V decembru 2011 je bilo glede na enak mesec predlani v register vpisanih za 2,6% manj prvič registriranih cestnih motornih vozil, od tega osebnih avtomobilov manj za 4,6%.

6. Običajno januarsko povečanje brezposelnosti

Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v decembru 2011 zmanjšalo na 930065 oziroma za nekaj več kot 4400 oseb glede na mesec prej, glede na december 2010 pa se je število povečalo za 0,1%. V decembru je bilo v Sloveniji 817311 delovno aktivnih.

Glede na november se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 6108 oseb ali 0,7%, glede na december leta 2010 pa se je to število zmanjšalo za 0,2%. Med zaposlenimi jih je bilo slabih 92% zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število pa se je od decembra 2010 zmanjšalo za 0,8%. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na december 2010 zmanjšalo za 3,6%. Med samozaposlenimi pa je bilo 58% samostojnih podjetnikov posameznikov; njihovo število se je v samem novembru zmanjšalo za 92, od decembra 2010 pa se je to število povečalo za 1,5%.

Iskalci dela

27

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec januarja 2012 registriranih 115965 brezposelnih, kar je za 3211 oziroma 2,8% več kot v decembru ter za 0,7% več kot januarja lani. V januarju se je prijavilo največ brezposelnih oseb zaradi izteka zaposlitve za določen čas; tako se je na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo skoraj 12 tisoč brezposelnih oseb, kar je v primerjavi z decembrom lani porast za dobrih 28%, medtem pa se je zaposlilo 4997 brezposelnih oseb, kar je za četrtino več kot v decembru lani, a za 13,8% manj kot januarja 2011.

Po podatkih Eurostata je bila decembra 2011 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA17) 10,4%, kar je za 0,4 odstotne točke več kot v decembru 2010. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v decembru 9,9% in se je glede na enak mesec v letu 2010 povečala prav tako za 0,4 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v decembru 2011 v EU27 slabih 24 milijonov brezposelnih oseb, od tega 16,5 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v decembru 2011 najnižjo stopnjo brezposelnosti imeli v Avstriji (4,1%) na Nizozemskem (4,9%) in v Luksemburgu (5,2%), najvišjo pa v Španiji (22,9%). Glede na isti mesec v letu 2010 se je v decembru brezposelnost povišala v dvanajstih državah članicah, od tega največ na Cipru in v Španiji ter, glede na medletno primerjavo oktobrskih podatkov, v Grčiji.

CENE IN PLAČE

7. Počasno umirjanje cen se bo verjetno še nadaljevalo

Cene so januarja padle za 0.5%; padec je bil predvsem sezonski, saj se je bolj dolgoročna rast cen ponovno povečala, medletna rast se je z 2% v decembru dvignila na 2.3%. Razlike v rasti med skupinami proizvodov so bile velike, medtem ko se je blago pocenilo za 1.1%, so se storitve za skoraj enako (za 0.8%) podražile.

28

Cene blaga in skupne cene je navzdol potisnila, kot rečeno, predvsem sezona, še zlasti zimske razprodaje. Daleč najbolj so se januarja znižale cene v skupini obleke in obutve (za 16%), znatno manj so padle cene v skupini alkohola in tobaka, saj je bilo januarsko zmanjšanje cen v tej skupini samo 1.1%. Veliko znižanje cen skupine proizvodov obleke in obutve, ki imajo tudi relativno velik delež v košari porabe prebivalstva, je skupni indeks življenjskih stroškov potisnilo za 1.2 točke navzdol.

Tudi povečanja cen so v znatni meri krojili eksterni faktorji, predvsem sezona, konec akcijskih prodaj, letni čas pri živilskih izdelkih zelene tržnice, ter podražitev derivatov. Najbolj so se podražili proizvodi skupine komunikacij (za 2.9%), hrana in brezalkoholne pijače (1.4%), stanovanje (1.2%) ter prevozi (1%). Skupni indeks cen so največ povečali proizvodi hrane in derivati (eni in drugi za po 0.2 odstotne točke).

Harmonizirani indeks rasti cen, ki kaže primerljivo rast cen v državah EU, se je v Sloveniji januarja spremenil tako kot indeks življenjskih stroškov, tekoča dinamika se je tako zmanjšala za 0.3%, medletna pa se je povečal na 2.3%. V EU je bila tudi januarja dolgoročna rast cen hitrejša kot v Sloveniji, saj je bila medletna rast cen v evro območju še vedno 2.7%.

Podatki o proizvajalčevih cenah so dostopni do decembra, ko so se povečale le za 0.1%, medletna rast se je tako ponovno zmanjšala. Navkljub temu rast proizvajalčevih cen bolj dolgoročno ostaja visoka (3.6%). Povečanje proizvajalčevih cen je bilo majhno v obeh skupinah proizvodov, torej v skupini proizvodov za domači trg in proizvodov za tuji trg. Seveda pa je, zaradi višje gospodarske aktivnosti, bolj dolgoročna rast proizvajalčevih cen proizvodov za tuje trge še naprej precej višja kot za proizvode, ki so namenjeni domačemu trgu (prve so v letu dni porasle za 4.5%, druge pa le za 2.6%).

Podatki o cenah kmetijskih izdelkov pri pridelovalcih so dostopni za zadnje četrletje 2011. Navkljub temu, da je aktivnost in ustrezna sektorska rast dodane vrednosti kmetijstva poleg gradbeništva najbolj padla, so se v letu dni cene pri proizvajalcih povečale za 5.4%. Celotno povečanje kmetijskih cen pri proizvajalcih pa je posledica hitre rasti cen živali in živalskih izdelkov. Slednje so se v letu dni povečale za 10.5%, medtem ko so se cene rastlinskih pridelkov v letu dni zmanjšale za 0.4%.

Cenovna pričakovanja kažejo počasno nadaljnje umirjanje rasti cen. Tako pričakovane cene industrijskih proizvajalcev stojijo na dolgoletnem povprečju, v trgovini na drobno pa stagnirajo na dolgoročno nadpovprečnih vrednostih. Obratno je pri storitvah; zaradi še vedno šibkega povpraševanja pričakovane cene storitev stagnirajo na dolgoročno nizkih vrednostih. Le v gradbeništvu se cenovna pričakovanja (za naslednje tri mesece) zadnje mesece spreminjajo, po sredini 2011 se namreč počasi zmanjšujejo.

Cene surovin se še naprej umirjajo. V zadnjem mesecu (do sredine februarja) so v evrih padle za 0.3%, pred letom dni pa so bile celo za 17% višje. V zadnjem mesecu so se najbolj zmanjšale cene nafte (v evrih za 2.9%), porasle pa so kmetijske neprehrambene surovine (za 1.5%). Takšno naraščanje cen neprehrambenih kmetijskih surovin kaže, da so verjetno že dosegle dno, saj so v zadnjem letu (od februarja 2011 do februarja 2012) najbolj padle (v evrih kar za 35.7%. Navkljub opaznemu nihanju cene zlata in vse bolj prisotnih znakov napihnenosti trga, se je zlato (od vseh surovin) v letu dni še najbolj podražilo, v evrih za 27.8%.

8. Rast plač se še naprej umirja

Povprečne plače so decembra opazno padle glede na november (za 6.4%). Padec je bil seveda v veliki meri sezonski, saj je november po višini plač zelo močan mesec. Vendar so se plače, navkljub močnemu sezonskemu krčenju, decembra tudi trendno umirjale. Po nekaj mesečnem umirjanju je medletna stopnja rasti plač decembra padla celo pod 1%.

Decembra so najmanj padle (za manj kot 1%) plače v gostinstvu in državi, vendar to le zaradi specifične sezone v teh sektorjih. Razlike v trendni – bolj dolgoročni rasti plač med sektorji so se decembra še zmanjševale. Bolj dolgoročno je bila sicer najmočnejša dinamika v rudarstvu in oskrbi z električno energijo, kjer so bile plače za približno 6% večje kot pred letom dni, vendar so bile v večini ostalih sektorjev plače decembra praktično enake kot pred letom dni. Tako je bilo tudi v sektorjih države.

Povprečne plače v celem letu 2011 so bile le za 2% višje kot v letu 2010. To je bilo doslej najnižje letno povečanje povprečnih plač. Razlike v sektorski rasti plač so bile v povprečju leta še manjše kot samo decembra. V povprečju celega leta so najbolj porasle plače v treh sektorjih, kmetijstvu, rudarstvu in predelovalni dejavnosti, pa še tam povečanje ni preseglo povprečne rasti za več kot 2 odstotni točki. V štirih sektorjih so povprečne plače v 2011 bile nižje kot v 2010 (v oskrbi z vodo, strokovnih in znanstvenih dejavnostih, zdravstvu s socialnim varstvom ter v kulturnih in razvedrilnih dejavnostih), vendar zmanjšanje ni bilo v nobenem sektorju večje kot 0.7%!

FINANČNA GIBANJA

9. Neurejeni podatki zamegljujejo sliko dinamike javnofinančnih prihodkov

Podatki o javnofinančnih prihodkih še niso kompletni, vendar so nerazporejeni prihodki relativno majhni, reda velikosti 10 do 20 milijonov evrov.

30

Po ogromnem skoku javnofinančnih prihodkov v decembru (ki je nastal zaradi oktobrskega izpada v obdelavi podatkov na DURSUSU) so bili javnofinančni prihodki v povprečju zadnjega četrtertletja 2011 ponovno na »normalni« trajektoriji, bili so za približno deset odstotkov večji kot v povprečju tretjega četrtertletja in za 1.9% nižji kot pred letom dni. Januarski javnofinančni prihodki so približno ustrezali povprečju zadnjega četrtertletja 2011 in bili za 0.3% višji kot v januarju 2011. Tudi trendna dinamika (rast impulznega trenda) je bila pozitivna in visoka, vendar je zaradi velikih prelomov v časovni vrsti, ki so nastali zaradi prenosov nerazporejenih davkov med meseci, ocena trendne dinamike vprašljiva - zagotovo je vsaj manj točna kot običajno. Počakati bo potrebno na podatke še za nekaj naslednjih mesecev, da bo ocena spremembe trenda lahko bolj zanesljiva.

Neposredni davki in ostali prihodki so v januarju precej zaostali za povprečjem zadnjega četrtertletja 2011, vendar so navkljub temu bolj dolgoročno porasli, saj je bila medletna stopnja 1.4%, pa tudi rast impulznega trenda je bila pozitivna in visoka. Zaradi velikih sprememb, ki niso bile endogena posledica gospodarskih dosežkov (določanja mesečnega avansa, doplačil oziroma vračanja preveč plačanega) sta davek na dobiček (dohodek) pravnih oseb in dohodnina bolj malo uporabna za oceno spreminjanja dinamike neposrednih davkov. Davek od dohodkov pravnih oseb je tako bil, na primer, v januarju 2012 za slabih 10 milijonov (21%) višji kot v januarju 2011, vendar je to bila v največji meri posledica spremembe (povišanja) mesečnega avansa davka (po zaključnem računu) v lanskem marcu.

Nerazporeditev javnofinančnih prihodkov v oktobru se je najbolj poznala pri prispevkih. Januarski podatki so tako prvi zanesljiv podatek o trendu teh prihodkov po septembru. Prispevki so v januarju dosegli približno tretjino vrednosti zadnjega četrtertletja 2011 in bili za 3.8% višji kot v januarju 2011. Tudi rast impulznega trenda je visoka in pozitivna, kar kaže na zadovoljivo dinamiko; kot rečeno pa je potrebno upoštevati, da bo zaradi velikih premikov v knjiženju v 2011/IV, korektno oceno bolj dolgoročne dinamike prispevkov mogoče narediti šele čez nekaj mesecev.

Januarja 2012 se je donos od posrednih davkov precej spremenil (povečal), navkljub temu bolj dolgoročne dinamike ni mogoče oceniti, saj je bil v decembru 2011 opazen premik timinga vplačil. Zato se oba indikatorja, namreč medletna stopnja rasti in rast impulznega trenda, tudi močno razlikujeta. Tako je bil donos v januarju letos nižji kot januarja lani (za 1.4%), rast impulznega trenda (desezonirana vrednost) pa je bila visoka in pozitivna.

Za dinamiko donosa posrednih davkov sta ključna davek na dodano vrednost in trošarine. Davek na dodano vrednost (in prometni davek) se je januarja sicer opazno povečal, vendar se je v medletni primerjavi zmanjšal. Vprašanje je, kolikšne so bile posledice premika v vplačilih. Ker so medmesečni premiki v timingu vplačil davka na dodano vrednost lahko veliki (podatki po davčnih obdobjih pa niso dostopni), je dinamiko davka na dodano vrednost smiselno preveriti še z dinamiko davka na dodano vrednost od uvoza, saj so ta vplačila bolj zvezna. Davek na dodano vrednost od uvoza pa kaže, da je bila tudi januarja letos dinamika donosa še naprej zadovoljiva, v letošnjem januarju je namreč pobrani davek na dodano vrednost presegel lanskoletni januar za 7.8%. Bolj dolgoročna dinamika davka na dodano vrednost je potemtakem negotova. Potrebno bo počakati še kakšen mesec, da bo jasno, kolikšne so bile dejansko posledice premika v decembrskem timingu vplačil. Trošarine so bile v letošnjem januarju praktično enake kot lani.

31

10. Krediti prebivalstvu in podjetjem se še naprej zmanjšujejo

Krediti so decembra opazno pospešili padanje. Skupno so se zmanjšali za 550 milijonov evrov. Padli so tako krediti podjetjem kot krediti prebivalstvu. Še zlasti močno so se skrčili krediti podjetjem, saj se je medletna stopnja zmanjšala kar za 2 točki.

Padanju terjatev do podjetij in prebivalstva je decembra verjetno dal dodaten pospešek nakup zakladnih menic, saj so se zaradi tega terjatve bank do države povečale za skoraj 900 milijonov evrov. Le manjši del (okoli 100 milijonov €) so banke nevtralizirale s krčenjem portfelja tujih državnih papirjev. Pri tem pa je bil učinek likvidnosti manj pomemben od učinka kapitalske ustreznosti. Ob pritiskih (domačega in evropskega) regulatorja za povečanje kapitala, je namreč naložba v državne papirje bistveno bolj atraktivna od kredita podjetjem. Zato ne preseneča, da so banke večji del nakupa zakladnih menic opravile kar s prestrukturiranjem kreditov podjetjem in prebivalstvu, čeprav bi kratkoročno terjatev do države (kot je zakladna menica) lahko financirale s (triletnimi) krediti ECB-ja, ki so bili najavljeni le dva dneva po vpisu menic. Vprašanje je, ali bodo to nadomestile pri naslednji ponudbi triletnega denarja ECB. Zdi se verjetno, da bo ta kanal financiranja ECB (ob zaostrovanju zahtev bančnih regulatorjev) verjetno še zmanjšal željo bank (ne le slovenskih), da bi financirale podjetja in prebivalstvo, saj je obrestna marža (glede na donos državnih papirjev, ki nimajo boniteto AAA) dovolj velika, ustrezna naložba pa za vsak evro »zahteva« (vsaj v Sloveniji) od bank več kot pol manj (že pri nižjih ravneh države - občinah - celo pol manj) kapitala kot pri najboljšem (A) komitentu – podjetju.

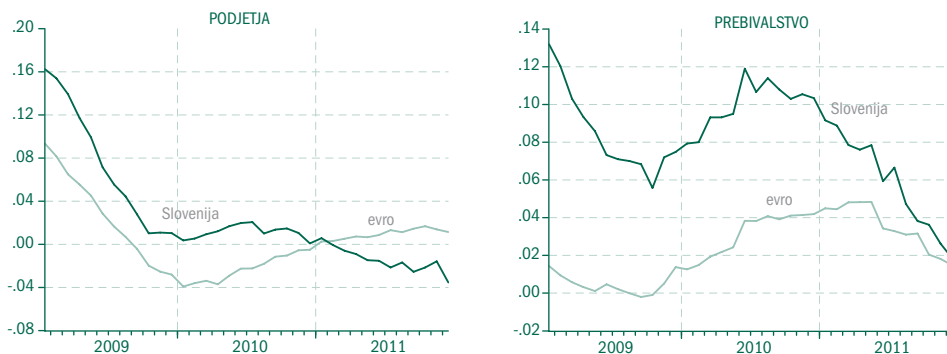
Razlika v dolgoročni rasti kreditov med Slovenijo in evro območjem se še naprej povečuje. Ker pa je v drugi polovici 2011 tudi evropski regulator EBA zaostрил zahteve (in »pospešil« Basel III), je pričakovati, da se bo poslabševanje kreditnega napajanja pospešilo tudi v evro območju in da se zato relativno zaostajanje Slovenije ne bo več povečevalo. Obseg poslabšanja dinamike kreditov v Sloveniji po sredini 2010 ilustrira podatek, da je rast

kreditov podjetjem v evro območju po dvoletnem vztrajnem izboljševanju šele konec 2011 dosegla rast kreditov podjetij, ki je v Sloveniji dosežena že v sredini 2010 in da se je, istočasno, rast kreditov podjetjem v Sloveniji po sredini 2010 zmanjšala na najnižjo stopnjo rasti kreditov, ki je bila po krizi dosežena v evro območju.

Zaradi naložb v državne papirje in transakcij s tujino so tako depoziti podjetij kot prebivalstva, navkljub opaznem pešanju ustreznih kreditov, decembra porasli, vendar premalo, da bi zadržali poslabševanje bolj dolgoročne dinamike. Depoziti podjetij so se decembra še naprej zmanjševali, depoziti prebivalstva pa so presegali vrednost v decembru 2010 samo še za 1.7%, kar je najmanjše medletno povečanje v zadnjih 15 letih.

32

Kredit

Vir: ECB; SURS; lastni izračuni
Opomba: medletne stopnje rasti

ECB je v sredini decembra ponovno zmanjšala svoje obrestne mere za 0.25 točke. To je dalo opazen pospešek zniževanju obrestnih mer na prehodu iz 2011 v 2012, vendar je za januar dostopen le podatek o medbančnih obrestnih merah. Euribor, ki se je po oktobru 2011 po polžje zmanjševal, je tako januarja opazno padel (enoletni euribor je zdrsnil z 2% na 1.8%).

Tudi obrestne mere na drobno so se konec leta zmanjševale zelo počasi, tako pri kreditih kot pri depozitih. Pri kreditih prebivalstvu so se za 0.1 točke pocenili potrošniški krediti, medtem ko so se pri kreditih podjetjem obresti zmanjšale za 0.2 točke pri kreditih do 1 milijona evrov. Tudi v EU so bile spremembe posojilnih obrestnih mer konec leta 2011 majhne in tudi tam so se praviloma zmanjševale. Depozitne obrestne mere se konec leta v Sloveniji niso spremenile, v EU pa so se malo zmanjšale.

11. Primanjkljaj v decembru in velika statistična napaka kvarita plačilno bilanco 2011

Že nekaj mesecev prisotna velika statistična napaka, ki znaša preko 500 milijonov €, onemogoča trdnjše zaključke o plačilnobilančni uspešnosti Slovenije v 2011. Vendar je decembrski primanjkljaj zelo poslabšal prej ugodne medletne primerjave: celoletni saldo je postal signifikantno negativen.

V decembru je bil po začasnih podatkih Banke Slovenije saldo tekočega računa krepko negativen -115.3 milijone €, kar je največji mesečni primanjkljaj v letu 2011. Gre seštevek velikega primanjkljaja -238.4 milijonov € v blagovni menjavi, presežka 109.5 milijonov € v storitveni menjavi, primanjkljaja v saldu dohodkov faktorjev -50.3 milijonov € in presežka v tekočih transferjih 63.9 milijonov €. Saldo kapitalskega in finančnega računa je bil močno pozitiven 292.7 milijonov €, kar pomeni ustrezno povečanje dolga ali zmanjšanje terjatev. Pri tem je bil saldo neposrednih naložb kar 353.3 milijone €, saldo portfeljskih naložb -9.1 milijonov € in saldo ostalih naložb 55.7 milijonov €.

33

V celotnem 2011 je po začasnih podatkih Banke Slovenije primanjkljaj tekočega računa 168.1 milijonov €, v 2010 je bil 297.3 milijonov €. Pri tem je bil blagovni primanjkljaj 1296.6 milijonov € (leto prej 1204 milijone €), storitveni presežek 1616 milijonov € (v 2011 1308 milijonov €), primanjkljaj v dohodkih faktorjev 643 milijonov € (leto prej 507 milijonov €) ter saldo tekočih transferov 154.3 milijonov € (v 2010 106 milijonov €).

Kapitalski in finančni račun kaže po začasnih podatkih v 2011 negativni saldo 414.1 milijonov € (manjšanje dolga, večanje terjatev), pri čemer je saldo neposrednih tujih naložb visoko pozitiven (794.2 €), enako naložb v vrednostne papirje (1891.1 milijonov €). Negativen je saldo finančnih derivativov (-136.7 milijoni €) ter ostalih naložb (-2933.0 milijonov €). Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so se v 2011 povečale za 72.0 milijonov € in so znašale konce 2011 766.7 milijonov €, kar je za 37 milijonov € manj kot leto prej. Sestavlja jih za 133.2 milijonov € zlata, 241.8 milijonov € imetij SDR, 127.6 milijonov € rezervne pozicije pri MDS ter 245.9 milijonov € deviznih rezerv. Statistična napaka pa znaša kar 582.2 milijonov €.

Plačilna bilanca
(milijoni €)

		januar – december		december	
		2010	2011	2010	2011
I.	Tekoči račun	-297,3	-168,1	7,4	-115,3
1.	Blago	-1.204,90	-1.296,60	-202,2	-238,4
2.	Storitve	1.308,20	1.616,70	96,7	109,5
3.	Dohodki	-506,7	-642,6	-30,9	-50,3
	-delo	139	196,4	13,3	21,5
	-kapital	-645,70	-839,00	-44,20	-71,80
4.	Tekoči transferi	106	154,3	143,8	63,9
	-državni sektor	156,00	255,30	149,80	70,20
II.	Kapitalski in finančni račun	318,7	-414,1	71,2	292,7
A.	Kapitalski račun	8,2	-101,7	-63	-88,9
B.	Finančni račun	310,5	-312,4	134,2	381,6
1.	Neposredne naložbe	333,5	794,2	47,3	353,3
2.	Naložbe v vrednostne papirje	1.947,10	1.891,10	137,9	-9,1
3.	Finančni derivativi	-116,8	-136,7	-4	-7,9
4.	Ostale naložbe	-1.872,10	-2.933,00	-33,9	55,7
5.	Mednarodne denarne rezerve	18,8	72	-13,1	-10,4
III.	Neto napake in izpustitve	-21,4	582,2	-78,6	-177,4

Konec novembra 2011 je bil neto dolg Slovenije do tujine 10.812 milijonov € (30% BDP v 2011), kar je 101 milijon € manj kot mesec prej. Bruto dolg je znašal 41.872 milijonov € (117% BDP v 2011). To je najmanjša vrednost neto dolga v 2011 in manjša kot konec 2010, ko je znašal neto dolg 10997 milijonov €. Zmanjšanje je rezultat večjega mesečnega padca bruto zunanjega dolga od tudi siceršnjega padca slovenskih terjatev do tujine.